

BRAM BOEELE, CONCERTPIANIST

5 JANUARI 1927- 22 JULI 2008

door Arthur Everts en Loes Ledeboer-Van Klaveren

De Rotterdamse pianist Bram Boelee, die in juli 2008 na een langdurige maar geduldig gedragen ziekte overleed, zal ons op twee manieren in herinnering blijven.

Enerzijds –in de kracht van zijn leven– als de gewaardeerde en gelauwerde vertolker van het romantisch-klassieke pianorepertoire.

Maar ook, vanaf 1970, als de ernstig gehandicapte pianist die ons op voorbeeldige wijze het leven voorspeelde.

Al op heel jonge leeftijd openbaart zich bij Bram Boelee de bijzondere aanleg voor de piano. Willem Pijper, in die periode directeur van Toonkunst Muziekschool en het Rotterdams Conservatorium, kenschetst de jonge Bram als ‘een muzikaal natuurtaent dat absoluut het vak in moet’.

Na de muziekschool begint hij zijn vakstudie in Rotterdam bij de gebroeders Flipse; eerst bij pianist Marinus en later bij dirigent Eduard, wiens prachtige *toucher* hij zeer bewondert. In 1946 mag hij op aanbeveling van Eduard Flipse voorspelen bij Willem Andriessen aan het Amsterdamsch Conservatorium. Persoonlijk geleid door Andriessen haalt hij binnen twee jaar het einddipoma uitvoerend kunstenaar en het Staatsdiploma Piano. Willem Andriessen schrijft vervolgens

‘voor zijn door de natuur begiftigde en ook nog aimabele leerling, Bram Boelee’ een klinke aanbevelingsbrief aan Marguerite Long in Parijs, de *grande dame* van de twintigste eeuwse Franse pianomuziek. Dat brengt Bram in 1948 naar Parijs, waar hij zijn pianostudie gaat vervolmaken aan de *École Marguerite Long –Jacques Thibaud*. Hij studeert daar onder meer bij Lazare Lévy, zelf leerling van Ravel, en bij Marguerite Long, die Ravels pianoconcert ten doop hield. Op haar beurt verzoekt madame Long in mei 1950 de Franse regering om een studiebeurs voor Bram om zijn opleiding te kunnen voltooien met een meesterkursus Schumann bij Alfred Cortot in Lausanne. Marguerite Long is ervan overtuigd dat Bram een ‘*belle carrière pianistique*’ zal maken. De Franse overheid willigt haar verzoek in en Bram vertrekt naar Zwitserland waar hij zich laat inwijden in het spelen van de werken van Schumann, à *la manière de Cortot*.

Bram heeft daarmee zijn kwalitatief hoogwaardige opleiding voltooid en de resultaten daarvan, gevoegd bij het bijzondere muzikale talent, blijven de daaropvolgende jaren niet uit.

Met de uitvoering van werken van Bach,

Busoni en Beethoven wint Bram Boelee in 1950 de Dr. Julius Röntgenprijs en in 1951 en 1954 is hij de enige Nederlandse prijswinnaar van het Internationale Muziekconcours in Genève. Befamd worden zijn recitals waar hij uitsluitend werken van Robert Schumann vertolkt. De recensies in binnen- en buitenland zijn lovend.

In 1964/65 worden plaatopnamen met composities van Chopin gemaakt. Een opname uit 1968 eveneens met werken van Chopin, wordt bekroond met een 'gouden plaat'. Ook in het buitenland worden plaatopnamen gemaakt.

Met het Rotterdams Philharmonisch Orkest onder leiding van Franz Paul Dekker verzorgt Bram, samen met Marinus Flipse, in 1966 het eerste openbare concert bij de opening van de Rotterdamse Doelen met de uitvoering van *Carnaval des Animaux* van Saint-Saëns. Hij treedt op met diverse orkesten en speelt onder dirigenten als Bruno Maderna, Eduard Flipse, Bernard Haitink, Willem van Otterloo, Ernest Bour en Jean Fournet. Tot zijn vaste repertoire behoren onder andere de pianoconcerten van Beethoven en Chopin en het pianoconcert van Grieg.

Hij is begeleider van Elly Ameling en vormt duo's met cellisten Anner Bijlsma en Peter Doberitz en met fluitist Raymond Delnoye. In de periode 1968/1969 geeft hij, behalve in Nederland, ook talrijke concerten in Duitsland, Engeland, Frankrijk, Italië, Denemarken en Zweden. Voor 1970 stonden concerten in onder meer Israël en Tsjecho-Slowakije op het programma.

Stonden op het programma ...want Bram wordt begin 1970, 43 jaar oud, getroffen

door een ernstige hersenbloeding. Hij ligt zo diep in coma dat de artsen hem na zes weken opgeven en voorstellen de apparatuur uit te schakelen. Zijn vrouw Lucie deelt de mening van de artsen niet. Ze is er van overtuigd dat er reactie is. Ze levert een eenzame slag. Ze wint, als na drie maanden Bram inderdaad heel geleidelijk weer tekenen van bewustzijn begint te geven. Dan vechten ze samen een niet aflatende strijd om herstel. Na een jaar wordt hij ontslagen uit het ziekenhuis. Hij is gedeeltelijk verlamd. Hij kan niet meer pianospelen. Maar hij heeft zijn geestkracht behouden en ook zijn absoluut gehoor. Nog 38 jaar zal Bram leven, niet voortleven, maar leven. Of zoals hij het zelf formuleert: 'ik geniet van elke dag die mij gegeven is'. En genieten deed hij waar mogelijk. Van de muziek die de hele dag om hem heen was. Van de aandacht van vrienden en bekenden. Van raadgevingen op muzikaal terrein die hij aan muziekvrienden nog ruimschoots kon verstrekken. Van de natuur en de tuin thuis in Berkenwoude. Waardering had hij bovenal voor de nooit aflatende aandacht en verzorging door Lucie, zijn vrouw die met groot organisatietalent erin slaagde hem al die jaren thuis te verplegen.

Een hoogtepunt voor hem was de viering van zijn 65e verjaardag op 5 januari 1992. Vrienden hadden een feestconcert voor hem georganiseerd in de kleine zaal van Concertgebouw De Doelen. Oud-collegae en oud-leerlingen traden voor hem op. Het was alsof hij voor even weer terug was in de concertzaal. Bij dat samenzijn werd Bram onderscheiden met de Erasmusspeld van de gemeente Rotterdam. Burgemeester Peper zei

Bram Boelee bleek al tijdens zijn opleiding over een ongekend muzikaal talent te beschikken. Dat talent heeft hij gedurende zijn prachtige, ook internationaal erkende, carrière als concertpianist ontwikkeld en gebruikt. Hij gaf concerten met beroemde orkesten en onder leiding van grote dirigenten. Veel te jong werd hij ernstig invalide, maar zijn geestkracht en muzikaliteit bleven behouden, ook al trad hij niet meer op.
(foto uit familiebezit)

bij de uitreiking: 'Bram Boelee, Rotterdam is trots op u als pianist en als mens. De Erasmusspeld wordt u toegekend niet alleen om uw artistieke verdiensten vóór 1970, maar ook voor de voorbeeldfunctie die u ná 1970 vervult. U hebt velen getoond dat muziek niet alleen vertolkt en beluisterd kan worden, maar dat het ook een bron van inspiratie en troost kan zijn bij ernstige tegenspoed.' Een staande ovatie was Brams deel. Deze welgemeende waardering zal ook na zijn overlijden nog lang doorklinken.

Naast de al bestaande geluidsdragers van Bram Boelee's uitvoeringen, worden momenteel van de overige nog bewaard gebleven banden van zijn radio opnamen CD's gemaakt door het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum. Onder grote belangstelling vond, in de Remonstrantse Kerk te Rotterdam, geleid door ds. K.J. Holtzapffel, de afscheidsdienst plaats.